

ДО
ГОСПОЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО
СЪБРАНИЕ

13⁵¹
уфиз

ОТНОСНО: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме Законопроект за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование, **заедно с мотиви и предварителна оценка на въздействието.**

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Тодоров Костадинов

Косма Георгиев Стоянов

Ангел Василев Ангел

ЗАКОНОПРОЕКТ
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ЗАКОНА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

(Обн. ДВ. бр.79 от 13 октомври 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.98 от 9 декември 2016г., изм. ДВ. бр.105 от 30 декември 2016г., изм. ДВ. бр.58 от 18 юли 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.99 от 12 декември 2017г., изм. ДВ. бр.24 от 16 март 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.92 от 6 ноември 2018г., изм. ДВ. бр.108 от 29 декември 2018г., изм. ДВ. бр.24 от 22 март 2019г., доп. ДВ. бр.42 от 28 май 2019г., изм. ДВ. бр.100 от 20 декември 2019г., изм. ДВ. бр.101 от 27 декември 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.17 от 25 февруари 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.82 от 18 септември 2020г., изм. ДВ. бр.17 от 1 март 2022г., изм. и доп. ДВ. бр.34 от 3 май 2022г., изм. ДВ. бр.102 от 23 декември 2022г., изм. и доп. ДВ. бр.11 от 2 февруари 2023г., изм. ДВ. бр.102 от 8 декември 2023г., изм. и доп. ДВ. бр.23 от 19 март 2024г., изм. и доп. ДВ. бр.27 от 29 март 2024г., изм. и доп. ДВ. бр.69 от 16 август 2024г., изм. и доп. ДВ. бр.26 от 27 март 2025г., доп. ДВ. бр.64 от 5 август 2025г., изм. ДВ. бр.69 от 31 юли 2026г.)

§ 1. В чл. 117 се създава ал. 4:

„(4) Изпитните материали за националното външно оценяване и за държавните зрелостни изпити се изготвят в четлив и достъпен формат. Минималните изисквания за размер и вид на шрифта, контраст, разположение на текста и предоставяне на достъпни алтернативни формати се определят с държавния образователен стандарт за оценяването на резултатите от обучението на учениците.“

§ 2. В чл. 118 се създават ал. 7 – 9:

„(7) Учениците със специални образователни потребности могат да използват асистиращи технологии за достъпване, въвеждане и обработване на учебно и изпитно съдържание при текущите изпитвания, изпитите, националното външно оценяване и държавните зрелостни изпити, когато използването им е предвидено в плана за подкрепа за личностно развитие.

(8) Видът на асистиращата технология и условията за използването ѝ се определят от екипа за подкрепа за личностно развитие. За националното външно оценяване и държавните зрелостни изпити решението се заявява по ред и в срокове, определени с държавния образователен стандарт за оценяването на резултатите от обучението на учениците.

(9) Асистиращата технология не може да осигурява достъп до неразрешена информация или комуникация с други лица. Контролът за използването ѝ по предназначение по време на изпит се осъществява от квесторите.“

§ 3. В чл. 120, ал. 6 думите „от I до III клас включително“ се заменят с „в I клас“.

§ 4. В чл. 122, ал. 3 се отменя.

§ 5. Член 124 се изменя така:

„Чл. 124. (1) Учениците от I клас, които не са усвоили компетентностите, заложиени в учебната програма за съответния клас, полагат изпит по чл. 118, ал. 6, т. 4. Учениците, които не се явят или не положат успешно изпита, повтарят класа, ако са се обучавали в дневна, индивидуална, самостоятелна, дистанционна или комбинирана форма и възрастта им е съответната за този клас или я надхвърля, но с не повече от три години.

(2) За учениците по ал. 1, с изключение на обучаваните в самостоятелна форма, преди изпита задължително се организира допълнително обучение по време на лятната ваканция при условия и по ред, определени със заповед на директора на училището.

(3) Условията и редът за полагане на изпита по ал. 1, както и критериите за установяване на усвоените компетентности се определят с държавния образователен стандарт за оценяването на резултатите от обучението на учениците."

§ 6. В чл. 132 се създава ал. 4:

"(4) За успешно завършили XII клас за целите на ал. 1 се смятат и учениците със специални образователни потребности по чл. 120, ал. 7, които имат качествена оценка „постига изискванията“ или „справя се“ по не повече от един учебен предмет, който не е профилиращ и не е от професионалната подготовка, и годишни оценки най-малко „среден (3)“ по всички останали учебни предмети и модули от училищния учебен план."

§ 7. Член 142 се изменя така:

"Чл. 142. (1) Учениците постъпват в държавните и общинските училища на местата, определени с държавния и с допълнителния държавен план-прием.

(2) Държавният план-прием определя броя на местата, на които се приемат ученици във:

1. началните, основните, обединените и средните училища – в първия от класовете на началния и/или на прогимназиалния етап, а във вечерните училища, специалните училища, училищата към местата за лишаване от свобода и българските училища в чужбина – и в първия от класовете на етапите от средната степен на образование;

2. профилираните гимназии и професионалните гимназии, в паралелките за профилирана подготовка в средните училища и професионалните гимназии или в паралелките за професионална подготовка в обединените училища, средните училища и профилираните гимназии – в VIII клас;

3. спортните училища – в V, VI, VII или VIII клас;

4. училищата по изкуствата – в I, V и VIII клас;

5. училищата по културата – в I, V и VIII клас;

6. гимназиите по чл. 38, ал. 3 – в V клас.

(3) Допълнителният държавен план-прием определя броя на местата, на които учениците, завършили първия гимназиален етап на средно образование в обединените училища, се приемат в профилираните гимназии и професионалните гимназии, в паралелките за профилирана подготовка или за професионална подготовка в средните училища, както и в паралелките за профилирана подготовка в професионалните гимназии и в паралелките за професионална подготовка в профилираните гимназии."

§ 8. Член 143 се изменя така:

"Чл. 143. (1) Държавният план-прием по чл. 142, ал. 2, т. 1 се изготвя преди началото на учебната година от регионалното управление на образованието въз основа на данни и становища, предоставени от финансиращите органи и директорите на училищата, при спазване на държавните образователни стандарти.

(2) Държавният план-прием се утвърждава за всяка учебна година със заповед на:

1. началника на регионалното управление на образованието – за училищата по чл. 142, ал. 2, т. 1, 2 и 6;

2. министъра на младежта и спорта – за училищата по чл. 142, ал. 2, т. 3;

3. министъра на културата – за училищата по чл. 142, ал. 2, т. 4 и 5;

4. министъра на образованието и науката – за училищата по чл. 38, ал. 4.

(3) Допълнителният държавен план-прием се утвърждава за всяка учебна година със заповед на:

1. началника на регионалното управление на образованието – за училищата по чл. 142, ал. 2, т. 2;

2. министъра на образованието и науката – за училищата по чл. 38, ал. 4.

(4) Държавният план-прием по ал. 2, т. 1 и допълнителният държавен план-прием по ал. 3, т. 1 се утвърждават след съгласуване с финансиращия орган.

(5) Условията и редът за изготвяне и утвърждаване на държавния план-прием за училищата по чл. 142, ал. 2, т. 1, 2 и 6 и на допълнителния държавен план-прием се определят с държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование.

(6) Условията и редът за утвърждаване на държавния план-прием за училищата по чл. 142, ал. 2, т. 3 се определят с наредба на министъра на младежта и спорта, а за училищата по чл. 142, ал. 2, т. 4 и 5 – с наредба на министъра на културата."

§ 9. В чл. 145 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думите „чл. 142, ал. 3, т. 1" се заменят с „чл. 142, ал. 2, т. 2", а думите „чл. 142, ал. 4" се заменят с „чл. 142, ал. 3".

2. В ал. 6 думите „чл. 142, ал. 3, т. 1" се заменят с „чл. 142, ал. 2, т. 2".

§ 10. В чл. 147 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създават се ал. 2–5:

„(2) Приемането и преместването на учениците от I до VII клас в неспециализираните държавни и общински училища се извършват по прилежащия район на училището.

(3) Прилежащите райони по ал. 2 се определят с наредба на общинския съвет след съгласуване с началника на регионалното управление на образованието. Всеки адрес на територията на общината се включва в прилежащия район на едно училище.

(4) Училището е длъжно да приеме всички ученици от прилежащия му район и не може да приема или премества ученици от друг район.

(5) Финансиращият орган е длъжен да осигури необходимите места, материална база и средства за обучението на всички ученици от прилежащия район на училището."

§ 11. В чл. 160 ал. 2 се изменя така:

„(2) Министърът на образованието и науката със заповед, по предложения на назначени от него експертни комисии, одобрява по един проект на учебник или на учебен комплект по всеки учебен предмет или модул за всеки клас измежду проектите, за които въз основа на оценяването е установено, че отговарят на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала, разработени са въз основа на утвърдените програми по чл. 76, ал. 7, чл. 78, ал. 1 и чл. 83, ал. 7 и са получили положителна оценка за приложимостта им в практиката."

§ 12. В чл. 164 се правят следните изменения:

1. Алинея 2 се отменя.

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Учебните помагала, които ще използват учениците, се избират от учителя, който преподава в паралелката по съответния учебен предмет или модул."

§ 13. В чл. 200, ал. 3 думите „в класовете от началния етап“ се заменят с „в I клас“.

§ 14. В чл. 219, ал. 2 се създава т. 6:

„7. да не организират и да не допускат провеждането на обучения, анкети и изследвания на деца, ученици и педагогически специалисти в образователната институция от юридически лица, регистрирани извън Република България, или от юридически лица, повече от половината от приходите на които са от чуждестранни физически или юридически лица.“

§ 15. В чл. 256, ал. 2 думите „чл. 142, ал. 3, т. 1 и 5“ се заменят с „чл. 142, ал. 2, т. 1, 2 и 6“, а думите „чл. 142, ал. 4“ се заменят с „чл. 142, ал. 3“.

§ 16. В чл. 269, ал. 1 се правят следните изменения:

1. Точка 4 се изменя така:

„4. дава становище за разпределението на бюджета по дейности и размера на капиталовите разходи, както и за отчета за изпълнението му – за държавните и общинските детски градини и училища и за частните детски градини и частните училища, които получават средства от държавния бюджет;“.

2. Точка 8 се отменя.

3. Точка 10 се изменя така:

„10. дава становище по проекта на държавния план-прием за училището по чл. 143, ал. 1;“.

§ 17. В глава шестнадесета се правят следните изменения:

1. В чл. 282, ал. 24, в текста преди т. 1 думите „, прилагащи система на делегиран бюджет,“ се заличават.

2. В чл. 289:

а) в ал. 1 думите „прилагат система на делегиран бюджет“ се заменят с „прилагат бюджетна система“;

б) алинея 4 се изменя така:

„(4) Разпоредбите на ал. 1 и 2 се прилагат съответно и по отношение на държавните и общинските детски градини и центровете за подкрепа за личностно развитие. В общините с районно деление общинският съвет определя директора за второстепенен или третостепенен разпоредител с бюджет.“

3. В чл. 290, ал. 3 думите „прилагащи система на делегиран бюджет,“ се заличават.

4. В чл. 294 т. 3 се изменя така:

„3. за плащания, дължими от институции в рамките на текущата година, като тези средства подлежат на възстановяване по бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет за сметка на бюджета на институцията за следващата година, при условия и по ред, определени от първостепенния разпоредител с бюджет.“

5. В чл. 295, ал. 1 думите „, прилагащи система на делегиран бюджет,“ се заличават.

§ 18. В чл. 293 се създава ал. 3:

„(3) Държавните и общинските училища не могат да реализират собствени приходи от организиране на обучителни курсове срещу заплащане.“

§ 19. В чл. 315 се създава ал. 5:

„(5) Не се разглеждат предложения за закриване на начални, основни, обединени и средни училища, ако са единствени в населеното място и не са преминали тригодишен период за подобряване на дейността им чрез специална програма на Министерството на образованието и науката, определена с държавния образователен стандарт за финансирането на институциите.“

§ 20. В чл. 347 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 числото „50“ се заменя със „100“, а числото „150“ – с „300“.

2. В ал. 2 числото „50“ се заменя със „100“, а числото „150“ – с „300“.

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Родители, които не осигуряват присъствието на децата си в допълнителното обучение по чл. 124, ал. 2, се наказват с глоба в размер от 100 до 300 лв.“

4. В ал. 4 числото „100“ се заменя с „200“, а числото „500“ – с „1000“.

§ 21. В чл. 348, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В текста преди т. 1 числото „5000“ се заменя с „10 000“, а числото „10 000“ – с „20 000“.

2. Създава се т. 3:

„3. организират и провеждат обучения, анкети и изследвания на деца, ученици и педагогически специалисти в образователни институции, ако са юридически лица, регистрирани извън Република България, или повече от половината от приходите им са от чуждестранни физически или юридически лица.“

§ 22. В Закона за обществените поръчки в чл. 14, ал. 1 се създава т. 9:

„9. при закупуване на познавателни книжки, учебници, учебни комплекти и електронно четими учебници по чл. 164, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование.“

§ 23. В Закона за местните данъци и такси в чл. 71а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 накрая се добавя „както и за институциите в системата на предучилищното и училищното образование“.

2. В ал. 2 след думите „Освобождаването по ал. 1“ се добавя „за молитвените домове, храмовете и манастирите“.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 24. Учебниците и учебните комплекти, одобрени до влизането в сила на този закон, могат да се използват до откриването на нова процедура по чл. 157 от Закона за предучилищното и училищното образование за съответния учебен предмет, модул и клас.

§ 25. В шестмесечен срок от обнародването на закона Министерският съвет, министърът на образованието и науката, министърът на културата и министърът на младежта и спорта привеждат подзаконовите нормативни актове в съответствие с него.

§ 26. Разпоредбите на § 3 – 5, § 7 – 9, § 12, § 14 и § 15, т. 3 се прилагат от първата учебна година, която започва след влизането им в сила. До 31 март на същата календарна година общинските съвети приемат или привеждат в съответствие наредбите по чл. 143, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование.

§ 27. Законът влиза в сила от 1 август на календарната година, следваща годината на обнародването му, с изключение на § 21 и 22, които влизат в сила от 1 януари на календарната година, следваща годината на обнародването, и § 25, който влиза в сила от деня на обнародването.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Тодоров Костадинов

Коста Георгиев Стоянов

Ангел Василев Янев

МОТИВИ

към Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование

1. Причини, които налагат приемането на законопроекта

Практиката по прилагането на Закона за предучилищното и училищното образование показва натрупани проблеми в няколко свързани области: липса на количествени оценки до III клас и автоматично преминаване в следващ клас при неусвоени основни компетентности; конкуренция между училищата за ученици и разпокъсано планиране на приема; неравномерен достъп на ученици със специални образователни потребности до изпитно съдържание; множество паралелно одобрени учебници; нестабилност на училищната мрежа; превръщане на училището в организатор на платени курсове; недостатъчна прозрачност на бюджетното управление; външни влияния в образователните институции; както и несъразмерно ниски санкции при неизпълнение на основни задължения.

В началния етап пропуските по четене, писане и математика се натрупват и затрудняват усвояването на следващото учебно съдържание. Количествените оценки от II клас ще дадат ясна и навременна информация за резултатите. За учениците в I клас се запазва оценяването без количествен показател, но при неусвоени компетентности се въвеждат допълнително обучение през лятната ваканция и изпит, след който при неуспех ученикът повтаря класа. От II до XI клас се прилагат общите правила за изпит за промяна на слабата оценка и за повтаряне на класа.

Свободното определяне на приема от отделните директори доведе до съревнование за ученици, свръхприем в предпочитани училища и отслабване на други училища. Необходим е държавен план-прием, основан на задължителни прилежащи райони от I до VII клас. Всяко дете трябва да има гарантирано място в училището на района си, а държавата и общината – задължение да осигурят нужния капацитет и финансиране. Прием извън района не се допуска. Специалните и специализираните училища запазват отделния си режим.

Учениците със специални образователни потребности срещат фактически пречки при достъпа до изпитни материали и при използването на асистиращи технологии. Липсата на изрична законова уредба води до различни практики. Предлага се и ограничено правило, което да позволи на ученик със специални образователни потребности, покрил изискванията по останалите предмети, да придобие право да положи държавни зрелостни изпити при една качествена оценка по непрофилиращ и непрофесионален предмет.

Множеството одобрени учебници по един предмет и клас прехвърля избора към отделните училища, създава неравнопоставеност и затруднява единното прилагане на учебните програми. Учителската оценка на проектите чрез електронната платформа е полезен национален филтър и се запазва. Измежду проектите, получили положителна оценка от учителите и отговарящи на държавните изисквания, експертна комисия предлага един проект, който министърът одобрява.

Понятието „система на делегиран бюджет“ е обществено натоварено и се свързва със закриване на училища, конкуренция за ученици и траен недостиг на средства. Законопроектът премахва понятието от закона, без да отнема бюджетната самостоятелност на директорите. Правата по чл. 289 се запазват и се прилагат общо за държавните и общинските образователни институции.

Закриването на единственото училище в населено място има демографски и социални последици, които надхвърлят предоставянето на образователна услуга. Преди да бъде разгледано предложение за закриване, училището следва да премине тригодишен период за подобряване на дейността чрез специална програма на Министерството на образованието и науката.

2. Цели на законопроекта

Законопроектът цели: възстановяване на количественото оценяване от II клас и на реалната отговорност за усвояването на учебното съдържание; държавно планиране на приема и задължително райониране от I до VII клас; един учебник или учебен комплект по предмет, модул и клас; равнопоставен достъп на учениците със специални образователни потребности; премахване на понятието „система на делегиран бюджет“ при запазване на бюджетната самостоятелност; защита на единствените училища в населените места; забрана за платени обучителни курсове в държавните и общинските училища; ограничаване на външните влияния в образователните институции; актуализиране на санкциите; изключване на учебниците за безвъзмездно ползване от Закона за обществените поръчки; и освобождаване на институциите в системата от такса за битови отпадъци.

3. Основни положения на законопроекта

Оценяване и завършване на клас. Количествени оценки се поставят от II клас. Само за I клас се въвеждат задължително лятно обучение и изпит при неувоени компетентности. Учениците от II до XI клас със слаба годишна оценка се явяват на изпит за промяна на оценката и при неуспех повтарят класа. Тежките санкции за ученици остават неприложими само в I клас.

Прием. Регионалното управление на образованието изготвя държавния план-прием въз основа на данни и становища от финансиращите органи и директорите. Общинските съвети определят прилежащите райони с наредба. Всеки адрес принадлежи към район на едно училище, което е длъжно да приеме всички ученици от района от I до VII клас и няма право да приема ученици от други райони.

Учебници. Учителите продължават да разглеждат и оценяват проектите чрез електронната платформа. Експертна комисия, назначена от министъра, предлага един проект измежду получените положителна оценка, а министърът го одобрява със заповед. Отпада училищният избор между няколко одобрени учебника, но учителят запазва избора на учебни помагала.

Финансиране и училищна мрежа. От закона се заличават всички употреби на понятието „система на делегиран бюджет“. В чл. 289 се запазват правата на директора в рамките на обща бюджетна система. Държавните и общинските училища не могат да реализират собствени приходи от платени обучителни курсове. Единственото училище в населено място не може да бъде предложено за закриване, преди да е преминало през тригодишна специална програма за подобряване.

Контрол и санкции. Педагогическите специалисти не могат да организират или допускат посочените в закона дейности на юридически лица с чуждестранна регистрация или с преобладаващо чуждестранно финансиране. За физическите и юридическите лица, които организират и провеждат такива дейности, се предвижда глоба или имуществена санкция от 10 000 до 20 000 лв. Увеличават се и глобите за родители, които не изпълняват задълженията си по закона.

Други закони. Закупуването на познавателни книжки, учебници, учебни комплекти и електронно четими учебници за безвъзмездно ползване се изключва от приложното поле на Закона за обществените поръчки. Институциите в системата на предучилищното и училищното образование се освобождават от такса за битови отпадъци.

4. Очаквани резултати

Очакват се по-ранно установяване и преодоляване на образователните дефицити, по-ясна отговорност на училището, ученика и родителя, по-равномерно териториално разпределение на учениците, стабилизиране на училищната мрежа и прекратяване на конкуренцията между държавни и общински училища за прием. Единният учебник ще осигури обща основа за преподаване и равнопоставеност на

учениците, а запазеното участие на учителите ще гарантира практическата приложимост на одобрения проект.

Премахването на обществено натовареното понятие „система на делегиран бюджет“ и общото прилагане на правата по чл. 289 ще съчетаят бюджетната самостоятелност с публичната отговорност за всяко училище. Тригодишната програма ще даде възможност за реални оздравителни мерки преди закриване на единственото училище в населеното място.

5. Финансови и други средства, необходими за прилагането

Допълнителното обучение през лятната ваканция, осигуряването на необходимия капацитет в районните училища, достъпните изпитни материали, асистиращите технологии и специалните тригодишни програми може да изискват допълнителни средства. Конкретният им размер зависи от броя на обхванатите ученици и училища и следва да се определя ежегодно със закона за държавния бюджет, стандартите за финансиране и националните програми.

Освобождаването от такса за битови отпадъци ще намали собствените приходи на общините, но едновременно ще освободи средства в бюджетите на образователните институции за пряка образователна дейност. Точният размер на въздействието зависи от общинските наредби и броя на имотите.

Изключението от Закона за обществените поръчки намалява административната тежест при закупуването на учебници.

6. Съответствие с правото на Европейския съюз

Законопроектът не транспонира акт на Европейския съюз. Разпоредбите за достъпни изпитни формати и асистиращи технологии съответстват на принципите за равнопоставеност и достъпност. Ограниченията за дейности на юридически лица с чуждестранна регистрация или преобладаващо чуждестранно финансиране са насочени към защита на децата, националния характер на образованието и публичната отговорност на държавните и общинските образователни институции.

Костадин Тодоров Костадинов
Коста Георгиев Стоянов
Ангел Василев Ангел

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

на Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование

1. Основания на законодателната инициатива

Необходимостта от нормативна промяна произтича от липсата на количествени оценки до III клас, автоматичното преминаване в следващ клас, конкуренцията между училищата за ученици, липсата на задължително райониране до VII клас, множеството одобрени учебници, различните практики за достъпност при изпити, риска от закриване на единствени училища, търговски дейности в училищата и външни влияния върху образователния процес.

Промените следва да бъдат на законово равнище, защото засягат права и задължения на ученици, родители, педагогически специалисти, директори, държавни и общински органи, автори и издатели, както и административнонаказателна отговорност.

2. Заинтересовани групи

Пряко засегнати са децата и учениците, включително учениците със специални образователни потребности; родителите; педагогическите специалисти; директорите; държавните, общинските и частните образователни институции; регионалните управления на образованието; общините; Министерството на образованието и науката; Министерството на културата; Министерството на младежта и спорта; авторите и издателите на учебници; външните организации, които провеждат дейности в образователните институции.

Косвено засегнати са местните общности, висшите училища, работодателите, органите по обществените поръчки и гражданите като ползватели на публично финансираното образование.

3. Анализ на разходи и ползи

Ползите включват по-добри базови образователни резултати; ясна обратна връзка от II клас; предвидим и справедлив прием; гарантирано място за всяко дете в районното училище; по-добра достъпност при оценяване; еднаква учебна основа в страната; стабилизиране на училищната мрежа; по-голяма бюджетна прозрачност; ограничаване на платените курсове и външните влияния; и намаляване на административната тежест при закупуване на учебници.

Разходите са свързани с допълнителното обучение, възможното разширяване на капацитета на районни училища, техническото обезпечаване на достъпни изпитни формати и асистирани технологии, изпълнението на тригодишни програми и намаляването на общинските приходи от такса за битови отпадъци. Размерът им не може да бъде количествено определен преди установяване на броя на обхванатите ученици, училища и имоти.

4. Административна тежест и структурни промени

За регионалните управления на образованието възникват задачи по изготвяне на държавния план-прием за началния и прогимназиалния етап. За общинските съвети възниква задължение да приемат или актуализират наредбите за прилежащите райони, а за финансиращите органи – да осигурят необходимия капацитет и средства. За Министерството на образованието и науката възникват задачи по назначаване на експертни комисии за избор на един учебник и по разработване на специални програми за единствените училища.

Не се предвижда създаване, преобразуване или закриване на административни структури. За гражданите не се въвеждат нови заявления, регистрации или такси.

5. Въздействие върху нормативната уредба

Необходими са изменения в държавните образователни стандарти за оценяването на резултатите, организацията на дейностите, институциите, приобщаващото образование, учебниците и финансирането, както и в приложимите наредби на министъра на културата и министъра на младежта и спорта. Законопроектът съдържа заключителни изменения в Закона за обществените поръчки и Закона за местните данъци и такси. Подзаконовата уредба трябва да бъде приведена в съответствие с държавния план-прием, задължителното райониране и премахването на понятието „система на делегиран бюджет“.

6. Равнопоставеност и балансирано демографско развитие

Достъпните изпитни материали, асистиращите технологии и ограниченото правило за една качествена оценка подобряват равнопоставеността на учениците със специални образователни потребности. Задължителното райониране гарантира място на всяко дете в близост до адреса му и прекратява подбора между ученици в държавните и общинските училища до VII клас.

Тригодишната програма за единствените училища и задължението за осигуряване на необходимия капацитет подпомагат териториалния достъп до образование и устойчивостта на местните общности. Освобождаването от такса за битови отпадъци насочва повече средства към образователната дейност на институциите.

ВОСИТЕЛИ:

Костадин Говоров Костадинов

Косия Георгиев Стоянов

Ангел Василев Ангел